

A Pomázi Városi Könyvtár jövőképe, stratégiai terve önértékelése, szándéknyilatkozata

Előszó

A könyvtár olyan közgyűjtemény, amellyel ma Magyarországon a rétegzett és tagolt társadalom minden helyi közössége rendelkezik. A könyvtár összefogja a települési, az iskolai, az intézményi és a szakmai közösségeket.

A könyvtár ma Magyarországon a legfontosabb közösségépítő hely: mindenkihez szól, az olvasni nem tudó, a halmozottan hátrányos helyzetű állampolgártól a tudós professzorig, a társadalomtól elzárkózva élőkön át a közösségért élő emberekig.

A könyvtári rendszer Magyarország legnagyobb kulturális intézményrendszere.

A könyvtárak összetett feladatellátásra képesek. Egyszerre tudják támogatni az egyéni /tanulást/ és a közösségi igényeket. A korszerűen kialakított könyvtári tér egyben tanulási és közösségi tér is lehet. A könyvtár szolgáltatásainak fejlesztése során a hozzáférés növelése mellett fontos szempont a közösségépítésben vállalt szerep. A közszolgáltatások magas minőségének folyamatos biztosítása érdekében elengedhetetlen a könyvtáros szaktudásában rejlő erőforrás fejlesztése.

A könyvtári stratégia átfogóan kívánja kezelni a magyar könyvtári rendszer egészét.

A Pomázi Városi könyvtár stratégiai tervének meghatározásakor figyelembe vettük a többszörösen módosított 1997.évi CXL. törvényt, illetve a mindenkori országos stratégiai tervet. A könyvtár helyét, feladatát, szerepét a város nyilvános könyvtári ellátásában. A könyvtár stratégiai terve határozza meg a könyvtár minőségpolitikáját és minőségirányítási rendszerét. A stratégia a jövőalkotás eszköze. Célja az intézmény hosszú távú célkitűzéseinek és szándékainak rögzítése, ezek megvalósításához szükséges anyagi és humán erőforrások számbavétele. A célok eléréséhez szükséges cselekvési program megfogalmazása.

Jövőkép

Az információs társadalom, a tudásalapú társadalom alapintézménye az információt gyűjtő, feltáró és szolgáltató intézmény: a könyvtár. A Városi Könyvtár a következő 5 évben lényeges szerepet fog betölteni az információkat szolgáltató intézmények között. Megőrzi hagyományos könyvtári funkcióit is. Több látogató keresi majd fel. Bővül a felhasználók köre (diákok, tanulók, nyugdíjasok, vállalkozók, pedagógusok, szabadidőt eltöltők, felnőtt tanulók, intézményekben dolgozók, közigazgatásban dolgozók, civil szervezetek). Szolgáltatásai iránt minden korosztály érdeklődik. Legtöbbször továbbra is a különböző dokumentumok kölcsönzéséért, illetve a helyben használatért keresik fel az intézményt. Ezen dokumentumok mellett azonban egyre növekszik az elektronikus dokumentumok, adatbázisok száma, nő a CD-ROM kínálata, az Internet használata is általánosan elterjedt lesz. Sok felhasználó már a saját otthonából is igénybe fogja venni némely szolgáltatásunkat. Jelentős szerepet vállal az emberek közérdekű információkkal való ellátásában, az igényekhez alkalmazkodó új szolgáltatások bevezetésében. A könyvtár teret fog biztosítani a modern technikának, a színvonalas, személyes, bensőséges előadásoknak, az elmélyült tanulásnak, rendezvényeknek. Nagymértékű változások következnek be a humán erőforrás területén is. A könyvtár működése szempontjából továbbra is a költségvetési források lesznek a legbiztonságosabbak, de minden más lehetőséget is meg kell ragadni, hogy minél nagyobb anyagi erőforrást tudjon

megszerezni különböző forrásokból.

Küldetésnyilatkozat

A Pomázi Művelődési Ház és Könyvtár a hagyományos értékeit megtartva a kor követelményeinek megfelelő modern informatikai szolgáltatások bevezetésével mind szélesebb körben bocsátja rendelkezésre gyűjteményét.

A könyvtár nyilvános közművelődési könyvtár.

A Pomázi Városi Könyvtár legyen teljes jogú tagja az országos információs rendszernek.

A könyvtár létének célja a lakosság szolgálata, szolgáltatásokkal való ellátása, az egyének és a közösségek számára a dokumentumokhoz és az információhoz való korlátozás nélküli hozzáférés biztosítása. Közvetítsen minden nyilvánosságra került információt és adatot, kiemelten biztosítson hozzáférést az egyetemes és nemzeti kultúra kincseihez.

Szolgáltatásai a használóközpontúság szellemében, a nyitvatartási időben hozzáférést biztosítson az információkhoz és a könyvtári szolgáltatások jelentős részéhez. Tanácsadás, segítség nyújtása az információs ismeretekben.

Programjai szervezésével az olvasáskultúra fejlesztésén túl, az élethosszig tartó tanulás támogatásával az életminőség javításához, a szabadidő hasznos eltöltéséhez járuljon hozzá.

Olyan tudás elsajátításának támogatása, amely aktív részvételre buzdít az élet minden területén. Kulturális értékek közvetítése sajátos könyvtári eszközökkel. Lehetőség nyújtása a szabadidő kellemes és hasznos eltöltéséhez. Oktatási programok, képzési, továbbképzési, átképzési, önművelési tevékenységek felkarolása, az olvasáskultúra ápolása, kiemelt figyelemmel fordulva a gyerekekhez

A Pomázi Városi Könyvtár legyen aktív részese a város kulturális életének. Szakmai munkájával segítse a város történelmi múltjának feltárását, a lakossággal való megismertetését.

A kitűzött célok megvalósításához:

- Folyamatosan gyarapítja, sokoldalúan feltárja, és rendelkezésre bocsátja állományát.
- Tájékoztatást nyújt a könyvtár és más könyvtárak szolgáltatásairól.
- Részt vesz a könyvtárak közötti információ- és dokumentum cserében.
- Elektronikusan elérhető szolgáltatásokat vezet be.
- Szolgáltatásairól a felhasználók elvárásainak rendszeres mérésével tájékozódik, és ezek ismeretében fejleszti azokat.
- A könyvtár munkatársai alapelvüknek vallják az emberek humánus szolgálatát és segítségét a hiteles, több forráson alapuló információ megszerzésében.
- A könyvtár munkatársai a magyar könyvtárosság etikai kódexének szellemében végzik munkájukat.

Feladatok

- A szolgáltatások színvonalának minőségi fejlesztése
- Támogatni kell az élethosszig tartó tanulást, a szolgáltatások bővítésével
- Javítani kell a környezeti feltételeket, hogy azok megfeleljenek a jelentkező új igényeknek
- Biztosítani kell e folyamatos minőséget a könyvtári szolgáltatásokban
- Segíteni kell az állampolgári jogok gyakorlásához szükséges információk megszerzését

Környezeti tényezők és hatások

A könyvtárak szerepe az elmúlt években igencsak megváltozott. Az EU országaiban az élethosszig tartó tanulás, az "életre tanulás", az átképzés központi helyévé vált a könyvtár. Ez a funkcióbővítés mind a politikai hatalom, mind a társadalom egésze számára új lehetőségként jeleníti meg a könyvtárakat, amire a könyvtáraknak a szolgáltatások bővítésével kell válaszolniuk. A felnőttek továbbképzésének növekedése következtében megnőtt a szakkönyvtári olvasói létszám, ennek következtében megnövekedett a könyvtárhasználók száma. A megnövekedett létszámú használó egyre több könyvtári szolgáltatást igényel. (könyvtárközi kölcsönzés, ODR-ből elektronikus dokumentummásolat, külföldi könyvtárak és közgyűjtemények elérhető elektronikus dokumentumainak beszerzése). Megváltozott a kommunikációs és információs technológia is, a könyvtárak a használók számára olyan információs és kommunikációs lehetőségeket nyújtanak, amelyek eredményeként lehetővé válik, hogy az éppen adott könyvtár szolgáltatásain kívül a használók egy virtuális könyvtárban barangolhassanak a világ legjelentősebb könyvtári állományai és információi között. A közművelődési könyvtárak is jelentős változáson mentek keresztül.

Tanúi lehetünk annak, hogy egyre nő a ODR szerepe, melynek alapelve, feladata lehetővé tenni, hogy az igényelt dokumentumot a könyvtárhasználó minél előbb megkapja függetlenül mind az igénylő, mind a dokumentum hollététől. A költségvetési források mellett, egyre nagyobb szerepük lesz a pályázatok által megszerezhető pénzforrásoknak.

A fentieket levetítve könyvtárunkra, az alábbiak állapíthatók meg:

- Nő a könyvtári szolgáltatásokat igénybe vevők száma
- Változnak az elvárások, új igények jelennek meg
- Új szolgáltatásokat kell (kellett) bevezetni (nyomtatás, fénymásolás, stb.)
- Egyre többen veszik igénybe az elektronikus információkat (korszerűsíteni szükséges a technológiát (hálózatbővítése, sávszélességnövelése, olvasói munkaállomások korszerűsítése)
- Szükség van a munkatársak folyamatos képzésére, önképzésére, hogy meg tudjanak felelni a használók által elvárt igényeknek (tájékoztatás, minőségi szolgáltatás, új szolgáltatás, internet)
- Meg kell győzni a fenntartót, hogy a város lakóinak szüksége van a könyvtári ellátásra, és a könyvtári törvény kötelező feladatává teszi a könyvtári ellátást.
- Folyamatosan kapcsolatot kell tartan a közoktatási intézményekkel (óvoda, általános és középiskola), hogy a jövő generáció olvasóvá nevelésének feladatában szakmai támogatást nyújtsunk a családoknak és a pedagógusoknak.
- Közösségi térként kell működnünk, rendezvények és programok biztosításával, hogy az olvasók és település lakossága sajátjának érezze a könyvtárat, és minél szélesebb körben ismertté váljanak a szolgáltatások és lehetőségek.

A célok és a fejlesztendő kulcsterületek meghatározása

Cél egy olyan könyvtárat működtetni, amely segíti a használókat és potenciális használókat abban, hogy eligazodjanak az állampolgári, a demokratikus jogi szabályozásban, biztosítsa számukra a dokumentumokhoz való hozzáférést (ODR) lehetőséget kell adni a helyi és országos információkhoz való hozzájutáshoz (a telematikai fejlesztések továbbvitelével). A dolgozók folyamatos képzésével, továbbképzésével megteremteni azt a tudásbázist, amellyel mindez lehetővé válik.

Folyamatos és változatos programokkal és rendezvényekkel kell kapcsolatot fenntartani az olvasókkal, az oktatási intézményekkel és a civil lakosággal. Fejleszteni kell a könyvtár és az olvasók közti kommunikációt.

SWOT elemzés, önértékelés

Erősségek

- A fejlesztést befolyásoló tényezők A Városi Könyvtár a nyilvános könyvtári ellátási rendszer része
- A lakossági könyvtári ellátás helye
- Része a város közművelődési, közgyűjteményi rendszerének
- A központi költségvetés támogatja az állománygyarapítást és a telematikai fejlesztéseket
- A város önkormányzata gondoskodik a könyvtárfenntartásáról
- A munkatársak szakképzettek
- A dokumentumállomány folyamatos gyarapítása biztosított
- A rendezvények, vetélkedők, kiállítások az olvasás, az irodalom és a kultúra népszerűsítését szolgálják.

Gyengeségek

- Működési feltételek: zsúfoltság, raktár hiánya
- A feladatokhoz szükséges tárgyi eszközök és technikai berendezések amortizációját nem követi állandó fejlesztés (munkaállomások elavultak – mind az olvasói, mind a könyvtári dolgozóké)
- A sokrétű tevékenységhez kevés a személyi feltétel
- A fluktuáció az elmúlt két évben nagyon magas volt az alacsony személyi juttatások miatt.

Lehetőségek

- A könyvtár információszoigáltatási szerepe felértékelődik, az elektronikus dokumentsszoigáltatás és a közös adatbázisokhoz való hozzáférés lehetőségeinek köszönhetően.
- A minőségi rendszer követelményeinek könyvtári alkalmazása
- Folyamatos pályázati aktivitás, az önrész vállalásának lehetőségével
- A gyűjtemény új médiumokkal való gyarapítása
- Új célcsoportok megnyerése
- Új szolgáltatási formák bevezetése
- Az oktatás különböző szintjeinek és az élethosszig tartó tanulás feltételeinek a megteremtése
- A használókkal partnerkapcsolat bővítése, korszerűsítése (e-mail, közösségi portálok)

Veszélyek

- A működési feltételek nem javulnak
- Az adminisztrációs kötelezettségek növekedése várható
- A fenntartó számára is terhet jelent biztosítani a megnövekedett fedezetet a megnövekedő szakmai feladatokra, a technikai fejlesztésekre, működtetésükre, karbantartásukra
- Az információs technológia folyamatos fejlesztésének hiánya a teljes rendszer működését veszélybe sodorhatja
- Az állomány amortizálódása és a behajthatatlan követelések számának növekedése.

Prioritások

- Könyvtári rendszerünk kompatibilitásának biztosítása a nemzeti információ technológiai rendszerhez
- A könyvtári infrastruktúra fejlesztése, integrált könyvtári rendszer alkalmazásának és a közös katalógus működtetésének feltételeként.

A Városi Könyvtár dolgozóinak szándéknyilatkozata

Szándékaink szerint:

- szolgáltatásaink mindig a felhasználók szükségletein alapulnak,
- arra törekszünk, hogy segítőkészek, szívélyesek legyünk, tiszteletben tartjuk látogatóink elvárásait,
- törekszünk továbbá a minőségi szolgáltatások nyújtására, a kollégák folyamatos képzésével is,
- közérdekű, közhasznú információkkal segítjük a város lakosságát,
- széles választékot kínálunk a legfrissebb könyvekből és egyéb dokumentumokból,
- biztosítjuk, hogy könyvtárközi kölcsönzés útján, a nálunk nem található dokumentumokat is olvasóink rendelkezésére bocsáthassuk,
- megfelelő arányban biztosítunk kölcsönözhető és OK-s könyveket a tanuláshoz, továbbképzéshez, szórakozáshoz, művelődéshez,
- időközönként kérdőíven kérdezzük meg a könyvtárhasználók véleményét szolgáltatásainról, az intézményről, a kollégákról stb., azokat hasznosítjuk munkánk során,
- változatos, színvonalas programok szervezésével a művelődés, a kikapcsolódás helyszínévé tesszük a könyvtárat,
- kellemes környezetet biztosítunk felhasználóinknak az információkereséshez, a kölcsönzéshez, a tanuláshoz, a szabadidő eltöltéséhez,
- igyekszünk olvasóinkat, a város lakóit tájékoztatni a könyvtári és a városi programokról.

Fenti céljaink elérése érdekében

- sokoldalú, feltárt gyűjteményt alakítunk ki,
- a hagyományos könyvtári szolgáltatások mellett fejlesztjük számítógépes

- szolgáltatásainkat,
- részt veszünk a 7 évenkénti és egyéb továbbképzéseken, tapasztalatcseréken,
  - fogadjuk más könyvtárak szolgáltatásait, s törekszünk közös szolgáltatások létrehozására.

Partnerlista

A Pomázi Városi Könyvtár a következő partnerekkel tart kapcsolatot

- a városi önkormányzattal
- a képviselőtestülettel és a bizottságok tagjaival
- nemzetiségi önkormányzatokkal
- a Pomázi Művelődési Házzal
- a város intézményeivel
- iskolákkal, óvodákkal
- civil szervezetekkel
- a lakossággal
- térségi, ODR és országos könyvtárak
- Pest Megyei Könyvtárral
- a pomázi helyi folyóiratokkal
- Pomáz TV
- NetLib Kft (Szikla rendszertámogatás)
- helyi kereskedőkkel, kézművesekkel és szolgáltatókkal (rendezvények kapcsán)
- helyi képző- és iparművészekkel
- helyi költőkkel, írókkal
- helyi színművészekkel, előadóművészekkel és közéleti szereplőkkel
- helyi néptánc és népzenei csoportokkal